

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination July – 2026

Course	: BSWR	Date	: 10-07-2026
Subject Code	: BSWR-402	Time	: 03:00pm to 05:15pm
Subject Name	: સમાજ કલ્યાણ વ્યવસ્થાપન	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

SECTION-A

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ) (30)

1. ભારતમાં બિન-સરકારી સંસ્થાઓની કાનૂની રીતે નોંધણી માટેના કાયદાઓ જણાવો.
2. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, તેનો સ્વરૂપ (પ્રકૃતિ) જણાવો.
3. સમાજ કલ્યાણ વહીવટનાં સિદ્ધાંતો જણાવો.
4. જૂથ કાર્યકરની આવશ્યક કુશળતાઓ વિષે ચર્ચા કરો.
5. સમાજ સેવાની વિભાવના અને ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

SECTION-B

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) (20)

1. સામાજિક સંરક્ષણનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
2. બિન-સરકારી સંસ્થાઓની લાક્ષણિકતાઓ ટૂંકમાં જણાવો.
3. 'જનસંપર્ક એ પ્રજા અને સંસ્થા વચ્ચેની કડી'-સમજાવો.
4. સામાજિક જુથકાર્યનાં હેતુઓ જણાવો.
5. ગુજરાત સરકાર દ્વારા ચાલતા કોઈ પણ બે સમાજ કલ્યાણ કાર્યક્રમ વિષે જણાવો.
6. પ્રત્યાયનમાં અવરોધ વિષે ટૂંકનોંધ લખો.

SECTION-C

PART-A (Multiple Choice Questions) (10)

1. સમાજ કલ્યાણ વ્યવસ્થાપનનો મુખ્ય હેતુ શું છે?
(A) નફો કમાવવો (B) સંસ્થાના હેતુઓ અસરકારક રીતે સિદ્ધ કરવાં (C) મનોરંજન (D) વેપાર
2. સ્વૈચ્છિક સંસ્થાને અંગ્રેજીમાં શું કહેવાય?
(A) Private Company (B) NGO (C) Bank (D) Trust Company
3. સોસાયટી રજીસ્ટ્રેશન એક્ટ કયા વર્ષમાં અમલમાં આવ્યો?
(A) 1947 (B) 1950 (C) 1860 (D) 1986
4. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનનો મુખ્ય હેતુ શું છે?

- (A) કર્મચારીઓનો વિકાસ કરવો (B) ઉત્પાદન બંધ કરવું (C) જાહેરાત કરવી (D) કરવેરો વસૂલવો
5. સમાજ કલ્યાણ સંસ્થામાં યોજના નિર્માણનો મુખ્ય હેતુ શું છે?
- (A) કાર્યને સુવ્યવસ્થિત બનાવવું (B) ખર્ચ વધારવો (C) સમય બગાડવો (D) કર્મચારીઓ ઘટાડવા
6. જનસંપર્કનો મુખ્ય હેતુ શું છે?
- (A) સંસ્થા અને જનતા વચ્ચે સારા સંબંધો સ્થાપિત કરવાં (B) માત્ર જાહેરાત કરવી (C) રાજકારણ કરવું (D) દાન વસૂલવું
7. અસરકારક સંદેશ વ્યવહારનું મુખ્ય લક્ષણ શું છે?
- (A) સ્પષ્ટતા (B) ગૂંચવણ (C) વિલંબ (D) અસ્પષ્ટતા
8. સમાજ કલ્યાણ વહીવટનું મહત્વનું કાર્ય કયું છે?
- (A) આયોજન (B) જુગાર (C) વેપાર (D) આયાત
9. વહીવટી પ્રક્રિયાનું પ્રથમ કાર્ય શું છે?
- (A) આયોજન (Planning) (B) નિયંત્રણ (C) મૂલ્યાંકન (D) ભરતી
10. નિયંત્રણ (Control) નો મુખ્ય હેતુ શું છે?
- (A) કાર્યમાં સુધારો લાવવો (B) કર્મચારીઓને દૂર કરવાં (C) ખર્ચ વધારવો (D) ઉત્પાદન બંધ કરવું

PART-B (Do as Directed)

(10)

1. સમાજ કલ્યાણ વ્યવસ્થાપન સંસ્થાના હેતુઓ સિદ્ધ કરવામાં મદદરૂપ બને છે.
2. તમામ કલ્યાણકારી સંસ્થાઓ સરકારી જ હોય છે.
3. સોસાયટી રજીસ્ટ્રેશન એક્ટ, 1860 સંસ્થાની નોંધણી માટે મહત્વપૂર્ણ કાયદો છે.
4. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન કર્મચારીઓના વિકાસ સાથે સંબંધિત છે.
5. યોજના વિના સંસ્થાનું કાર્ય વધુ અસરકારક બને છે.
6. જનસંપર્ક સંસ્થાની સારી પ્રતિષ્ઠા નિર્માણમાં મદદ કરે છે.
7. અસરકારક સંદેશ વ્યવહારમાં સ્પષ્ટતા જરૂરી નથી.
8. સમાજ કલ્યાણ વહીવટમાં આયોજન અને સંકલન મહત્વપૂર્ણ કાર્યો છે.
9. આયોજન વહીવટી પ્રક્રિયાનો એક મહત્વપૂર્ણ તબક્કો છે.
10. નિયંત્રણનો હેતુ કાર્યક્ષમતામાં સુધારો લાવવાનો છે.
